

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

Tid och plats	10:00-15.45, Vandraren, regionhuset i Kalmar
Beslutande	Martina Aronsson (S), ordförande Mattias Wärnsberg (S) Linda Eriksson (C) Daniel Ståhl (V) Bernhard Neuman (M) Magnus Jernetz Gustavsson (M)
Tjänstepersoner	Johanna Schelin, hållbarhetschef Malin Beddesand, folkhälsochef Carolina Gunnarsson, miljösamordnare § 49 Pär Eriksson, folkhälsoepidemiolog § 52 Mikaela Gustafsson Essén, samordnare hållbarhet § 53 Mats Hallgren, verksamhetsutvecklare § 55 Moa Rosholm, regionsekreterare
Justering	Skер digitalt.
Paragrafer	47-58
Ordförande	Martina Aronsson (S)
Justerare	Magnus Jernetz Gustavsson (M)
Sekreterare	Moa Rosholm

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 47

Ärendenummer RS 2023/16

Godkännande av föredragningslista

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa godkänner föredragningslistan för mötet.

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 48

Ärendenummer RS 2023/16

Val av justerare

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa utser Magnus Jernetz Gustavsson (M) att tillsammans med ordförande justera mötets protokoll.

§ 49

Ärendenummer

Klimatkommission Kalmar län

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Projektet Klimatsamverkan Kalmar län ska öka takten i genomförandet av länets energi- och klimatmål, bidra till att samhället klarar ett förändrat klimat (klimatanpassning), och finna nya metoder och lösningar för att nå uppsatta mål.

Klimatsamverkan Kalmar län omfattar:

- minskade utsläpp från fossila bränslen (No oil 2030)
- minskad klimatpåverkan från övriga klimatgaser
- klimatanpassning

Arbetet samordnas av länets klimatkommission, som också har tre länsgrupper som stöd.

Klimatkommission Kalmar län

Carolina Gunnarsson Johnsson, miljösamordnare redogör för arbetsgruppen Klimatkommission Kalmar län. Gruppen samordnar arbetet inom Klimatsamverkan Kalmar län. Uppdraget är att öka takten för att nå länets energi- och klimatmål, anpassa samhället till ett förändrat klimat och hitta nya metoder och lösningar för att nå målen.

Klimatkommissionen arbetar på uppdrag av Länsstyrelsen i Kalmar län och Region Kalmar län. Kommissionen består av politiker, representanter från Linneuniversitetet, Länsstyrelsen, intresseorganisationer samt lokalt näringsliv.

Klimatkommissionen ska:

- vara ett forum för information, erfarenhetsutbyte, ökad kunskap
- synliggöra pågående arbete
- föreslå åtgärder, aktiviteter och prioriteringar
- följa upp och utvärdera
- bidra till ökat samarbete med andra regioner

Medlemmarna har en bred samlade kompetens och ett utbrett nätverk både regionalt och nationellt. Kommissionen ska uppmärksamma strategiskt

viktiga frågor, öka kunskapen och initiera nya samarbeten. Under hösten 2023 har dialogmöte med företag och representanter från näringslivet kring klimatfrågor. Bland annat har fossilfria transporter lyfts samt även kompetensförsörjnings- vatten- och beredskapsfrågor.

§ 50

Aktuellt inom hållbarhet och folkhälsa

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Johanna Schelin, hållbarhetschef, och Malin Beddesand, folkhälsochef, informerar om vad som är aktuellt inom Region Kalmar läns arbete med hållbarhet och folkhälsa, bland annat följande:

- Uppdaterad uppförandekod för hållbar upphandling beslutad i RS
- Anmälan länssjukhuset är inlämnad till tillsynsmyndigheten
- Miljöcertifiering av Diagnostiskt Centrum
- Fler miljödiplomerade enheter
- Hållbarhetsombudsdagar 14 och 16 november
- Hållbarhetsdialoger klara med samtliga förvaltningar
- Nytt avtal för återvinning av textilier
- Nationell dialog om folkhälsoarbete mellan kommuner, regioner, länsstyrelser, folkhälsomyndigheten och Sveriges kommuner och regioner (SKR)
- Länsstyrelsens övergripande folkhälsouppdrag förlängs inte utan avslutas i mars 2024. Oklart hur det övergripande folkhälsouppdraget kommer fördelas och fortsätta framöver.
- Inom regionen pågår arbete för att öka samverkan med länets kommuner
- Kunskapshöjande insatser inom psykiatrin gällande våld i nära relationer
- En handlingsplan gällande SRHR (Sexuell Hälsa och Reproduktiva Rättigheter) håller på att tas fram inom sydöstra samverkansregionen, med utgångspunkt i den nationella handlingsplanen

§ 51

Ärendenummer RS 2022/1638

Avstämning av Uppdrag 23/01 - Under planperioden redovisa tidsatta, prioriterade aktiviteter för länets folkhälsoarbete

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

I regionplan 2023-2025 finns ett uppdrag som går ut på att under planperioden redovisa tidsatta, prioriterade aktiviteter för länets folkhälsoarbete.

Folkhälsoarbetet i Region Kalmar län ska fokuseras på de folkhälsoutmaningar som i vårt län går åt fel håll i nationella mätningar:

Jämlig fördelning av hälsan i länets befolkning

Samverkan i hälsovalsuppdraget om utsatta grupper för jämlig hälsa.

- Utvecklingsarbete ska ske i samverkan mellan regionens primärvård och kommunerna, för grupper i utsatta områden
- Workshops där huvudmän analyserar behov och prioriteringar för bäst effekt i Nybro, Hultsfred, Norrliden/Berga
- Linnéuniversitetet bedriver följeforskning
- Samverka för en mer jämlig hälsa i länet genom att följa upp och utvärdera olika pilotarbeten
 - o Tidiga samordnande insatser
 - o Social förskrivning genom Hälsolots i Högsby
 - o 4S – Sund, Smart, Stark senior
- Fortsatt verka för en sammanhållen modell för barn och ungas hälsa med målsättning att skapa jämlika uppväxtvillkor
- Integrera folkhälsoarbetet i det regionala utvecklingsarbetet vid framtagande av strategiska dokument
- Kompetensutveckling och prevention av spel om pengar i länet

Ökad psykisk hälsa med fokus på barn och unga

- Fokus på psykisk ohälsa hos unga flickor samt hos äldre
- Samverkansgrupp psykisk hälsa inom Läns gemensam ledning

- Spridning av det nationellt uppmärksammade efterlevandestödet
- Ekonomiskt stöd till ideella organisationer med särskilda insatser för att skapa möten mellan generationer
- Samverkan utifrån ny socialtjänstlag för preventivt arbete i utsatta områden

Levnadsvanor med fokus på kost och motion samt nya nikotinprodukter

- Fokus på levnadsvanor som sticker ut i negativ riktning som stillasittande och övervikt/fetma – samverkan med folktandvården
- 2024 uppdateras ”Nationella riktlinjer för behandling och prevention av ohälsosamma levnadsvanor” – gemensam struktur för genomförande tas fram i sydöstra sjukvårdsregionen
- I dialog med hälso- och sjukvårdande förvaltningar ta fram stöd för chefer i kunskapsbaserade processer för hälsofrämjande arbete
- Arbetet med utsatta grupper, som exempelvis personer med funktionsnedsättning, fortsätter
- Riktade Hälsosamtal

Malin Beddesand, folkhälsochef, berättar om det arbetssätt som folkhälsoarbetet framåt ska utgå ifrån. Inriktningen är att arbeta med grundläggande förutsättningar för hälsa för alla, kompensatoriska åtgärder för utsatta grupper och öka geografiskt perspektiv för att nå fler ohälsosamtal samtidigt. Folkhälsoarbetet ska ske ute i samhället för att vinna förtroende och skapa tillit. I regionplanen poängteras Region Kalmar läns viktiga roll att länka samma och tydliggöra samverkan mellan aktörer som genom sina verksamheter bidrar till en ökad hälsa för länets invånare och därför prioriteras samverkan med övriga huvudmän för att nå framgång.

§ 52

Jämlik folkhälsa i Kalmar län

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Pär Eriksson, folkhälsoepidemiolog, inleder med att informera om hälsans bestämningsfaktorer och individens roll. En individs hälsa påverkas av individuella förutsättningar såsom kön, ålder och arv, men också av individens tilltro, tillit, hopp och framtidstro. Hälsan påverkas även av individens socioekonomiska situation, livsstil och sociala sammanhang. Strukturella samhällsfaktorer i form av samhällsutveckling och arenor påverkar individens hälsa indirekt genom att utgöra stödjande eller i vissa fall mindre stödjande strukturer för att möjliggöra en god livssituation och goda levnadsvanor.

Bland kommunerna i Kalmar län varierar de socioekonomiska utmaningarna, men förutsättningarna varierar också inom kommunerna där det finns områden med större utmaningar. Statistik från olika delar i Kalmar län presenteras.

Region Kalmar läns folkhälsoarbete fokuserar bland annat på stödjande miljöer för att stimulera goda livsval. Insatser behöver göras i samverkan med fler aktörer där människor finns. Tidiga hälsofrämjande insatser med familjeperspektiv är viktiga för att stödja hela familjen, här spelar familjecentralerna en stor roll. Folkhälsoarbetet måste vara systematiskt och långsiktigt i samverkan med övriga aktörer för att lyckas bäst.

§ 53

Ärendenummer

Verksamhetsplan Hållbarhet 2024-2026

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Verksamhetsplanen för hållbarhet beskriver hur Region Kalmar län arbetar för att bidra till en hållbar utveckling, såväl internt som externt. Planen revideras varje år och målgruppen är främst Region Kalmar läns förvaltningar och länets invånare. Innehållet i planen skapas utifrån:

- Politiska mål (regionala utvecklingsstrategin (RUS) och regionplanen)
- Processer inom Region Kalmar läns förvaltningar (förvaltningsdialoger)
- Omvärldsbevakning (nya rapporter, lagar, forskning, händelser regionalt, nationellt, internationellt med mera)
- Föregående års hållbarhetsredovisning

Mikaela Gustafsson Essén, samordnare hållbarhet, informerar beredningen om att Region Kalmar län lever upp till lagstiftning och andra krav som ställs på organisationen bland annat genom ett systematiskt arbetssätt, tydlig målsättning och en kontinuerlig uppföljning av hållbarhetsarbetet. Verksamheternas mål bidrar till Region Kalmar läns övergripande hållbarhetsmål.

Verksamhetsplan hållbarhet inleds med hur organisationen generellt bidrar till de globala målen, och hur planen kopplar an till strategier som finns i Region Kalmar län, och vad målet med hållbarhetsarbetet är – att länet ska växa och utvecklas på ett hållbart sätt och vara ett hållbart samhälle för alla, idag och i framtiden. Där finns också en förklaring om att planen är kopplad till den regionala utvecklingsstrategin

Vidare står beskrivet att arbetet styrs av gemensamma regionala målsättningar och de sex övergripande hållbarhetsmålen i verksamhetsplanen som ska bidra till en hållbar utveckling. Under 2024-2026 ska Region Kalmar län arbeta för att bidra till målen genom ett antal prioriterade mått och aktiviteter, såväl inom organisationen som regionalt.

De sex övergripande hållbarhetsmålen är:

Mål 1: Främja hälsa

Mål 2: Varje barns bästa

Mål 3: Jämlikt och jämställt

Mål 4: Hållbar produktion och konsumtion
Mål 5: Minska klimatpåverkan och fossilberoende
Mål 6: Hållbar byggnation och stadsbildning

§ 54

Omvärldsbevakning - Tio trender fram till 2035

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Det är viktigt att följa och analysera förändringar i omvärlden för att förstå vad som påverkar verksamheternas långsiktiga planeringsförutsättningar. SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, har tagit fram en analys som sträcker sig från nu och fram till år 2035 och beskriver fem spänningsfält samt tio trender som på olika sätt kommer påverka kommuner och regioner. Analysen har tagits fram i samarbete med forskare, sakkunniga och över 200 representanter från kommuner och regioner.

Trenderna som beskrivs är en pågående och långsiktig förändring i samhället. De utgör tydliga eller ibland anade mönster i utvecklingen. De tio trenderna:

- Demografiska utvecklingen utmanar
- Invånare med alltmer ojämlika livsvillkor
- Omfattande resurser krävs för att hantera klimatförändringen
- Ökad efterfrågan på kritiska resurser
- AI förändrar arbetslivet
- Autonoma system med eller utan människa
- Fler vägar till kunskap
- Samhällskontrakt under omförhandling
- Demokratin utmanas
- ”Tyckonomin” breder ut sig

De fem spänningsfälten som beskrivs i rapporten är övergripande globala drivkrafter, ofta beskrivna som megatrender. Dessa drivkrafter får allt större påverkan även på den lokala och regionala nivån samtidigt som de rör sig åt flera olika håll. Spänningsfälten som presenteras:

- Demografi
- Globalisering
- Grön omställning
- Värderingar
- Teknikutveckling

Ledamöterna diskuterar trenderna och de fem spänningsfälten och resonerar kring vilka av faktorer som troligen kan påverka Region Kalmar län i störst utsträckning.

§ 55

Pågående arbete med cirkulära materialflöden

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Mats Hallgren, verksamhetsutvecklare, inleder med att redogöra för begreppen linjär och cirkulär ekonomi.

Linjär ekonomi har präglat samhället sedan industrialiseringen tog fart och handlar förenklat om att utvinna naturresurser, producera, konsumera och sedan bli kvitt avfallet. I den cirkulära ekonomin är fokus på hållbarhet och att använda det som tillverkats så länge det går. När produkten är förbrukad återanvänds och återvinns så mycket som möjligt om och om igen, som ett kretslopp.

Ett problem med den linjära ekonomin är det stora uttaget av naturresurser, och främst att det material som hanteras i den linjära ekonomin med tenderar med tiden att blandas och spädas ut, vilket gör att det ekonomiska värdet försvinner. Ofta hamnar också materialet på fel ställen i samhället och i naturen där det förstör viktiga ekosystem. Den cirkulära ekonomin fokuserar på ett bättre utnyttjande av redan utvunna resurser.

Region Kalmar län är, med övriga regioner och kommuner i landet, en stor samhällsaktör och har därför också ett ansvar och möjlighet att kunna påverka omställningen till en mer cirkulär ekonomin och därmed också använda resurserna mer effektivt, genom bland annat ställa specifika miljö- och återbrukskrav i upphandlingar. Denna omställning ska påskyndas genom att öka cirkulära materialflöden i regionens verksamheter. Region Kalmar län ska se över vilka ramavtal som går att ansluta till för produkter som kan cirkuleras. En kostnadseffektiv möbelhantering behöver säkerställas där cirkularitet och återbruk är centralt samt att en väl byggbygd organisation finns för hanteringen.

Vidare informeras beredningen om det samarbete som Region Kalmar län har med Chalmers tekniska högskola och Linnéuniversitetet där målbilden är att skapa en ny affärsmodell för tillverkning av trä möbler och därmed kunna ge förutsättningar för de 21 regionerna och 290 kommunerna i Sverige att kunna köpa återtillverkade möbler med tydliga ekonomiska och klimatmässiga mått. De handlar om att överföra förutsättningarna för de offentliga verksamheterna till den privata sektorn, och att möbeltillverkare tar ansvar för att producera hållbara och robusta varor och produkter som kan användas mer cirkulärt.

Slutligen lyfts också övriga projekt och cirkulära arbeten inom Region Kalmar län, bland annat återvinning av textilier, flergångsinstrument i vården och återbruk i samband med renovering och nybyggnation av fastigheter.

§ 56

Klimatkompensation i Region Kalmar län

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Klimatkompensationen ska finansiera åtgärder som bidrar till minskade koldioxidutsläpp och årligen avsätter regionen medel för klimatkompensation. 2023 är 2,7 miljoner kronor öronmärkta för detta ändamål. Genomförda och planerade aktiviteter ligger i linje med Agenda 2030, åtgärder som är beslutade i regionplan samt i enlighet med fastställd klimatstrategi och åtgärder som är fastställda i verksamhetsplan hållbarhet 2023-2025.

Johanna Schelin, hållbarhetschef, informerar om de åtgärder som möjliggjorts via Klimatkompensationen:

- 1,2 miljoner kronor används till fossilfritt biojetdrivmedel till Kalmar Öland Airport
- Upprättande av 82 laddplatser för elbilar
- Inköp av drygt 2200 operationsinstrument ger en ökad robusthet och minskad miljöbelastning
- Klimatkompensationen har öppnat upp möjligheten att söka Klimatklivet då egna medel krävs.
- Klimatklivet har erhållits för lustgasdestruktör och laddstolpar

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 57

Ärendenummer RS 2023/742

Sammanträdesdatum 2024

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa fastställer sammanträdesdatum för 2024 till 7 februari, 20 mars, 31 maj, 4 september och 4 december.

Bakgrund

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa fastställer årligen mötesplanen för kommande år.

Regionstab kansli har tagit fram förslag till mötesplan för Region Kalmar läns politiska organisation. I planen föreslås följande datum under 2024 för beredningen för hållbarhet och folkhälsa.

7 februari

20 mars

31 maj

4 september

4 december

Efter avslutad överläggning beslutar beredningen för hållbarhet och folkhälsa enligt redovisat förslag.

Handling

Tjänsteskrivelse daterad den 28 november 2023

Protokollsutdrag till: Regionstab kansli

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 58

Anmälningssärenden

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Följande ärenden anmäls till beredningen för hållbarhet och folkhälsa för kännedom:

- Protokollsutdrag från regionrevisionen angående svar på basgranskning av beredning för hållbarhet och folkhälsa, hälso- och sjukvård

Efter avslutad överläggning beslutar beredningen för hållbarhet och folkhälsa enligt redovisat förslag.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Moa Rosholm
TID: 2023-12-21 11:40:12 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46730937054)
IDENTIFIKATIONS-ID: a5dd2e905b554852822bb0290e512e22

NAMN: Martina Aronsson
TID: 2023-12-21 18:07:49 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46705102589)
IDENTIFIKATIONS-ID: ae26391a1e4a4c5c8c90f95c75a1d9c1

NAMN: Magnus Jernetz Gustafsson
TID: 2023-12-26 15:18:09 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46702795722)
IDENTIFIKATIONS-ID: 2cf673a6fe11452ca76ece1a2d518db3

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-12-26 15:18:10 +01:00
Ref: 1711588
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)